

Vergaderjaar 2018–2019

33 043

Groene economische groei in Nederland (Green Deal)

31 409

Zee- en binnenvaart

Nr. 102

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2019

Hierbij doe ik u de Green Deal Zeevaart, Binnenvaart en Havens (Green Deal) toekomen¹. Ik geef hiermee invulling aan het Regeerakkoord «Vertrouwen in de Toekomst». Tevens geef ik invulling aan de motie Schonis². Deze Green Deal is het resultaat van een intensieve samenwerking tussen de overheid en de maritieme sector. Met de Green Deal wordt een systemsprong gemaakt in de verduurzaming van de zee- en binnenvaart. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de komst van schepen met zero emissie aandrijving, een duurzaamheidslabel voor binnenvaart-schepen en een groter gebruik van duurzame energiedragers.

In de Green Deal zijn ambitieuze milieudoelstellingen voor zowel de zee- als de binnenvaart opgenomen. Het gaat daarbij om het terugdringen van de uitstoot van CO₂ en schadelijke luchtmissies (zwaveloxiden, stikstof-oxiden en fijnstof). Voor de binnenvaart hebben partijen zich ten doel gesteld om in 2024 de CO₂-uitstoot met minimaal 20% te reduceren. Voor schadelijke luchtmissies is een reductiedoel van 10% afgesproken.³ In 2050 is de ambitie gericht op een nagenoeg emissievrije en klimaatneutrale binnenvaart. Voor de zeevaart hebben partijen het doel om de gemiddelde CO₂-uitstoot per vervoersprestatie in 2024 verminderd te hebben met 20% en is de ambitie om in 2050 een absolute CO₂-reductie van 70% gerealiseerd te hebben. Dit is ambitieuzer dan wat begin 2018 in internationaal verband in de IMO is afgesproken.⁴

De Green Deal markeert het beginpunt van de langetermijntransitie naar een klimaatneutrale en emissieloze scheepvaart. In totaal gaat het om vele tientallen acties die de overheid en de sector op zich nemen. Acties waarbij het zwaartepunt bij de overheid ligt zijn onder meer de totstand-

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Motie van het lid Schonis, Kamerstuk 31 409, nr. 214.

³ Reductiedoelstellingen in de binnenvaart zijn geformuleerd ten opzichte van 2015.

⁴ Reductiedoelstellingen in de zeevaart zijn geformuleerd ten opzichte van 2008.

koming van een Europees verduurzamingsfonds voor de binnenvaart, het duurzaam aanbesteden van infrastructurele werkzaamheden en launching customership vanuit de Rijksrederij en de Koninklijke Marine. Ook maakt de overheid zich in internationaal verband hard voor de totstandkoming van een mondiale brandstofheffing voor de zeevaart. De maritieme sector gaat zich onder andere inzetten voor de aanschaf van schone motoren, het gebruik van milieuvriendelijkere brandstoffen (bijmenging), het ontwikkelen van een «blue shipping zero emission» label en het ontwikkelen van duurzame maritieme oplossingen voor een zero-emissie scheepvaart.

Met de verduurzaming van de zee- en binnenvaart wordt ook een belangrijke bijdrage geleverd aan de economische positie van Nederland als handelsland. De betekenis van transport voor de welvaart in Nederland is immers aanzienlijk. Alle reden om te investeren in groene innovaties, want de technieken van nu zijn nog ontoereikend voor het behalen van de gestelde doelen en ambities. Dit betekent dat de komende periode geïnvesteerd zal moeten worden in onderzoek en ontwikkeling. Ik heb daarom een financiële bijdrage van € 5 miljoen ter beschikking gesteld voor de validatie van duurzame maritieme oplossingen.

Een belangrijk uitgangspunt van de Green Deal is dat de transitie naar een duurzame scheepvaart haalbaar en betaalbaar moet zijn met oog voor de businesscase van de ondernemer. Naast de bovengenoemde financiële ondersteuning, heb ik daarom ook een bedrag van € 15 miljoen beschikbaar gesteld voor het op gang brengen van innovaties en de aanschaf van schone motoren. Het is mijn inzet dat deze financiële ondersteuning op termijn wordt overgenomen door de komst van het beoogde Europese verduurzamingsfonds voor de binnenvaart, dat als doel heeft om op termijn grootschalige investeringen in bewezen technieken te kunnen financieren. Mocht dit Europese fonds evenwel niet tot stand komen, dan zal worden bezien hoe de financiering van de transitie naar een duurzame binnenvaart dan vorm kan krijgen. Ook worden mogelijkheden voor toekomstige financieringsinstrumenten verkend, zoals het nog op te richten Invest NL.

Verder is in het kader van verduurzaming het recente besluit tot afschaffing van de energiebelasting op walstroom van belang. Hiermee wordt bijgedragen aan een verbetering van de luchtkwaliteit in de havengebieden.

Net als de totstandkoming van de Green Deal, is de uitvoering ervan een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheid en de maritieme sector. Om invulling te geven aan deze verantwoordelijkheid, voorziet de Green Deal in de oprichting van een Task Force die zich richt op de uitwerking, implementatie en voortgangsbewaking van de afspraken. Deze Task Force zal een representatieve afspiegeling vormen van de aan de Green Deal deelnemende partijen.

Ik heb er veel vertrouwen in dat met het voorliggende pakket aan maatregelen en acties belangrijke stappen kunnen worden gezet in de verduurzaming van de zee- en binnenvaart.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga